

КЕЛІСЕМІН

«Есік» мемлекеттік тарихи-
мәдени музей-қорығы РМҚҚ»
директоры

Г. Мухтарова

«29» 03. 2024ж.

Аналитикалық анықтама

Өрікті ауылы

20 наурыз 2024 ж.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Есік» мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығы РМҚҚ» (бұдан әрі – Кәсіпорын) бойынша жұмыс тобының құрамымен Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлік міндеттің атқарушысының 2024 жылғы 19 ақпандағы №01-12/823 хатына сәйкес, 2022 жылдың екінші жартыжылдығы мен 2023 жыл аралығына сыйайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізді.

Сыйайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде Қазақстан Республикасының Конституциясы, «Сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V Қазақстан Республикасының Заны, ҚР Мемлекеттік қызмет істері және сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген Сыйайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидалары, №4 ҰББ «Сыйайлас жемқорлықтың алдан алу және оған қарсы іс-қимыл» жобаларын іске асыру бойынша нұсқаулары, ҚР Мемлекеттік қызмет істері және сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасымен 2021 жылғы 7 сәуірде бекітілген Сыйайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша әдістемелік ұсынымдары және өзге де құқықтық актілер басшылыққа алынды.

Негіз: Кәсіпорын директорының Сыйайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін жауапты тұлға мен жұмыс тобының құрамын бекіту туралы 25.12.2023 жылы шығарған бұйрығы.

Талдау обьекті: Кәсіпорын қызметтің реттейтін құқықтық актілер мен ішкі күжаттар.

Кәсіпорын қызметі туралы есеп.

2022 жылдың екінші жартыжылдығы мен 2023 жыл.

Кәсіпорын меншігінде 1 ғимарат бар.

Кәсіпорында 4 экспозициялық залдар, соның ішінде:

- «Сақтардың тарихы мен мәдениеті»;
- «Алтын адам»;
- «Қазақстан археологиясы»;
- «Көрмелер залы»,

және Бекмұханбет Нұрмұханбетовтың мемориалдық 1 бөлмесі бар.

Кәсіпорынның тарих және мәдениет ескерткіштерінің саны: 4.

- Есік қорымы (№ 1-47, 51-56 обалар) – ерте темір дәуірі мен Ортағасыр ескерткіші (Б.з. д. VII ғ.- б. з. XI ғ. д.). Еңбекшіказак ауданы;

- Рахат қала жүрті – ерте темір дәуірі мен ортағасыр ескерткіші (Б. з. д. VII ғ.- б. з. XI ғ.). Еңбекшіказак ауданы;

- Өрікті қала жүрті – ерте темір дәуірі мен Ортағасыр ескерткіші (Б. з. д. VII ғ.-б. з. XI ғ.). Еңбекшіказак ауданы;

- Ортағасырлық Талғар қалашығы (VIII-XIV ғғ.). Талғар ауданы.

Негізгі қордың жәдігерлер саны: 968 (2022), 1043 (2023).

Ғылыми-қосалқы қордың жәдігерлер саны: 2391 (2022), 2391 (2023).

Жыл ішінде келіп түсken жәдігерлер саны: 1 (2022), 1 (2023).

Экскурсиялар саны: 635 (2022), 884 (2023).

Дәрістер саны: 10 (2022), 13 (2023).

Көрмелер саны: 9 (2022), 19 (2023).

Археологиялық сараптама жұмыстары: 3 (2022), 4 (2023).

Келушілер саны: 9584 (2022), 18200 (2023) адам, оның ішінде оқушылар мен балалар 5966 (2022), 10131 (2023).

«Есік» мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығы» келушілерге күн сайын сағат 09.00-ден 18.00-ге дейін қызмет көрсетеді.

Кәсіпорын міндеттері мен функцияларын өзінің 29.12.2021 жылғы 878 санды Жарғысына сәйкес жүргізіп келеді.

Талдаумен анықталғаны, Кәсіпорын «Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Есік» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық-мұражайы» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорның құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 30 қаңтардағы № 43 қаулысына сәйкес құрылды.

Кәсіпорынның құрылтайшысы Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Кәсіпорынның мүлкіне қатысты субъектінің құқығын мемлекеттік республикалық меншік құқығын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті жүзеге асырады.

Кәсіпорынды басқаруды жүзеге асыратын орган Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі болып табылады.

Кәсіпорынның директоры оның органды болып табылады.

Кәсіпорын қызметінің мәні мәдениет саласындағы қызметті жүзеге асыру болып табылады.

Кәсіпорынның негізгі қызметі – тарихи-мәдени мұра нысандарын қорғау және сақтай отырып ғылыми-зерттеу, мәдени-біліми және туристік

қызметтерді үйымдастыру, Қазақстанның тарихи және рухани ескерткіштерін зерттеп, сақтау, оны жалпы халыққа насихаттау.

Кәсіпорынның мекен жайы: Алматы облысы, Еңбекшіказак ауданы, Рахат ауылдық округі, Өрікті ауылы, Есік-Александровка тас жолы, 6,6 шақырым, құрылыш 2.

Телефон: +7(727) 306-91-30.

E-mail: issyk@inbox.ru

Веб-сайт: www.issykrm.kz

Қазіргі таңда Кәсіпорында штаттық кестеге сәйкес барлығы 31 тұлға жұмыс атқарады, соның ішінде:

Әкімшілік-басқару персоналы – 3 бірлік. Директор 1, директордың орынбасары 1, Фалым хатшы 1;

Қаржы-экономикалық бөлімі – 3 бірлік. Бас есепші 1, маман жоғары дәрежелі мемлекеттік сатып алу бойынша менеджер 1, есепші 1;

Ғылыми қор және ғылыми-зерттеу жұмыстары бөлімі 5 бірлік. Бас қор сақтаушы 1, аға ғылыми қызметкер 3, ғылыми қызметкер 1;

Талғар қалашығын қорғау және зерттеу бөлімі – 4 бірлік. Бөлім бастығы 1, аға ғылыми қызметкер 1, маман жоғары дәрежелі экскурсовод 1, жоғары дәрежелі маман 1;

Тарихи-мәдени мұра объектілерін қорғау және мұражай ісі бөлімі – 5 бірлік. Бөлім бастығы 1, ғылыми қызметкер 2, маман жоғары дәрежелі инспектор 1, методист 1;

Экспозициялық және экскурсиялық қызмет көрсету бөлімі – 6 бірлік. Бас суретші 1, суретші-дизайнер маман 1, маман жоғары дәрежелі экскурсовод 2, музей қараушысы 2;

Әкімшілік-шаруашылық бөлімі – 5 бірлік. Бөлім бастығы 1, кадр бойынша жоғары дәрежелі маман 1, заңгер жоғары дәрежелі маман 1, программист 1, аула тазалаушы 1.

Бос орын 3 бірлік, соның ішінде: маман жоғары дәрежелі экономист 1, аға ғылыми қызметкер 1, ғылыми қызметкер 1;

Министрлікпен директор мен оның орынбасары конкурстық іріктеу арқылы қызметке тағайындалған. Кәсіпорын директоры мен барлық қызметкерлер арасында еңбек шарты жасасып және біліктілік талаптарына (аула тазалаушыдан басқа) сәйкес бұйрықпен жұмысқа қабылданған.

Кәсіпорын қызметкерлерінің қызметтік міндеттері туралы ережесінде нұсқаулықта қарастырылған өз міндеттерін орындағаны үшін – қолданыстағы КР Еңбек кодексіне, материалдық зиян келтіргені үшін – қолданыстағы КР заңнамаларына сәйкес сонымен қатар әкімшілік, қылмыстық және Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген шекте - оның қызметі барысында құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапкершілікке тартылатындығы туралы көрсетілген.

Кәсіпорынмен бос жұмыс орны туралы хабарландыру Еңбек kz. электрондық порталы және БАҚ арқылы уақтылы беріліп тұрады. Қызметкерлерді негіzsіз жоғарылату, басқа төмен қызметтерге ауыстыру не болмаса оларға қосымша міндеттерді жүктеу фактілері орын алмаған. Бос

жұмыс орынға тұлғалардың ұзак мерзім келмеу себептері, төмен жалақы мен Кәсіпорынның шалғай жерде орналасуы және үміткерлердің лауазымдық біліктілік сипаттамаларына сай келмеуі болып табылады.

Бұл бағытта жұмыстар жалғасуда.

Кәсіпорын қызметкерлеріне республикалық мемлекеттік мекемелердің жылға қаржыландыру жоспары бойынша көзделген қаражатты үнемдеу есебінен, республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорындардың жылға бекіткен даму жоспары бойынша үнемдеу есебінен және кредиторлық берешек болмаған жағдайда тиісті сыйлықақылар берілген (2022 жылдың екінші жартышылдығында -8, 2023 жылы - 17). Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі, Қазақстан Республикасы Мәдениет спорт министрлігі Мәдениет комитетінің және Кәсіпорын директорының бұйрықтарымен қызметкерлерге сыйлықақылар заң талаптарына сәйкес, яғни еңбек тәртібін сақтау, белгілі бір кезең ішіндегі жұмыстың нәтижелері, лауазымдық міндеттерді улгілі орындау, ерекше маңызды және күрделі тапсырмаларды орындау және жұмыстағы басқа да жетістіктері үшін және мереке күндеріне орай берілген.

Қызметкерге негізсіз бірнеше рет, оның алынбаған тәртіптік жазасы болған кезде, кісіпорында бір айдан кем жұмыс істеген болса, сынақ мерзімінен өту кезеңінде сыйлық беру фактілері орын алмаған.

Талдау мерзімі кезеңінде Кәсіпорын қызметкерлері тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке, соның ішінде Сыбайлас жемқорлыққа қатысты жазаға тартылмаған. Кәсіпорын қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау фактілері орын алмаған.

Жеке және заңды тұлғалардан сыбайлас жемқорлық сипаттағы заңсыз әрекеттері туралы Кәсіпорын қызметкерлеріне қатысты, оның ішінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Call-орталығы, «Нұр Отан» партиясы, «Атамекен» ҰКП-сы және бұқаралық ақпарат құралдары арқылы шағымдар түспеген.

Құқық коргау органдарымен Кәсіпорын қызметіне байланысты тексеріс жүргізілмеген. Заң бұзушылықты болдырмау туралы ұсыныс түспеген.

Кәсіпорынға 2022 жылдың екінші жартышылдығы мен 2023 жыл аралығына Ішкі мемлекеттік аудит жүргізілмеген.

Кәсіпорынға 2022 (2023) жылы мелекеттік бюджеттен 82 969 000 (126 600 000) теңге бөлінген. Ақылы қызмет көрсетуден түскен қаржы 3 687 000 (17 629 000) теңге.

Талдау мерзімі кезеңдерінде мемлекеттік бюджет қаражатын мақсатсыз пайдалану, иемденіп алу немесе талан-таражға салу фактілері анықталмады.

Мемлекеттік сатып алу туралы есеп.

2022-2023 ж.ж.

Келісім-шарттардың саны мен сомасы:

26 келісім-шарт 352 418 200 теңге (2022), 33 келісім-шарт 11 935 800 теңге (2023). Өнім берушінің тауарларды жеткізуге, жұмыстарды және қызметтерді көрсетуге арналған шарттан туындейтын міндеттемелері уақтылы және сапалы орындалған. Бір тараппен шарттарды бірнеше рет

қайталап жасасу фактілері орын алмаған. Тараптармен мемлекеттік сатып алу туралы Заңы сақталғандықтан талап-арыз беру жұмыстары жүргізілмеген.

Кәсіпорынмен ресми интернет-ресурстарда әлеуетті өнім берушілердің мемлекеттік сатып алу материалдарына тең және еркін қол жеткізуіне және азаматтық-құқықтық шарттарға, оның ішінде сатып алу туралы шарттарға шарт тараптарының сыйайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, іскерлік этика мен адалдықты, адал бәсекелестік қағидаттарын міндетті түрде сақтауын көздейтін ережелерді енгізуді қамтамасыз етілді.

Жер дауы бойынша атқарылған жұмыстар.

2022 жылдың қаңтар айынан маусым айы аралығында аудандық әкімдікпен азаматтар мен кәсіпкерлерге Есік музей-қорығының қорғау аумағынан заңсыз берілген жалпы көлемі 16.02 га жер телімдері құжаттарының күшін жою мақсатында экономикалық және аудандық соттарға барлығы 4 талап арыз беріліп, қанағаттандырылды.

Мысалы: 28.02.2022 жылғы Еңбекшіқазақ аудандық сотының шешімімен Есік музей-қорығының жауапкерлер Асанова З.Ш., аудандық әкімдік және т.б. қатысты қорғау аумағынан заңсыз берілген барлығы 4,76 га жер телімі құжаттарының күшін жою туралы талап арызы қанағаттандырылды. Бұл шешімге жауапкер З.Асанованың тарапынан апелляциялық шағым келтіріліп, облыстық сотпен қанағаттандырусыз қалдырылды. Осы бағытта жұмыстар әліде жалғасуда.

Сөйтіп, қорғау аймағында орналасқан барлығы 398 га жер телімінің 93% мемлекеттік жер қорына қайтарылды.

Сонымен қатар 2023 жылдың қорытындысы бойынша экономикалық және әкімшілік соттарда Есік музей-қорығы «Кайназар» ЖШС талап арызы бойынша жауапкер ретінде, ал «Кайназар» ЖШС қатысты 2 іс бойынша және Нұрсент А.Б., Жанабаев Б.Ф. талап арыздары бойынша 3 тарап ретінде қатысып, тиісті шешімдер шығарылды. Сонымен қатар Есік музей-қорығы талап арыздар бойынша өзінің пікірін жазбаша түрде соттарға ұсынған. «Кайназар» ЖШС талап арызы бойынша бірінші сотта қабылданған шешіммен келіспеу туралы шағымы облыстық сотта қаралып, қанағаттандырусыз қалдырылды.

Қазіргі кезде Кәсіпорын тарапынан сыйайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыйайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға байланысты іс-шаралар атқарылуда.

Атап айтқанда, Кәсіпорын директорының 09.12.2020 жылғы бұйрығымен сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясат туралы Ережесі бекітілді. Кәсіпорын қызметкерлерінің сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету үшін директордың комплаенс-қызметтердің функциясын бекіту туралы бұйрығы 12.11.2021 жылы шығарылып, оның Ережесі мен комплаенс-офицердің лауазымдық нұсқаулықтары бекітіліп, барлық қызметкерлерге таныстырылды. Тоқсан сайын Кәсіпорын қызметкерлерімен сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету мақсатында түсіндіру жұмыстары жүргізіп отырады. Осы бағытта жұмыстар жалғасуда.

Сонымен қатар, Кәсіпорын директорының 05.01.2021 жылғы бұйрығымен «Адалдық алаңы» жобасы шенберінде сыйбайлас жемкорлықтың алдын алу жөнінде халыққа кеңес беру мақсатында азаматтары қабылдау үшін комиссия құрамы құрылып, азаматтарды қабылдау кестесі бекітілген.

Бұдан басқа, Кәсіпорын қызметкерлеріне Қазақстан Республикасының «Сыйбайлас жемкорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының талаптарының қатаң сақталуына түсіндіру іс-шаралары жүргізілді. Кәсіпорын ғимаратының ішіне кіреберіс қабырғасына сыйбайлас жемкорлыққа қарсы ақпараттық екі тақта қазақ және орыс тілінде ілінген.

Қазіргі танда Кәсіпорын тарапынан азаматтардың сыйбайлас жемкорлыққа қарсы заңнаманы бұзудың болуы немесе әлеуеті туралы ақпаратты сенім телефоны немесе «жедел желі» арқылы бере алатындей арналарын құру мәселесі қарастырылуда.

Кәсіпорын директорымен 2024-2025 жылдарға арналған сыйбайлас жемкорлыққа қарсы іс-қимыл жоспары бекітілді.

Жоғарыда көрсетілген бұйрықтар, кесте, жоспар, заңды түсіндіру жұмыстары, Ережелер мен нұсқаулықтар Кәсіпорынның ресми сайтында (интернет-ресурсында) толығымен жарияланған.

Талдаудың нәтижесі Кәсіпорын қызметкерлерімен Қазақстан Республикасының Конституциясы, «Сыйбайлас жемкорлыққа қарсы іс-қимыл туралы», «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы», «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Заңының және «Мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарын ақпаратпен толықтыру қағидаларын және олардың мазмұнына қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі минстрінің 2021 жылғы 2 сәуірдегі №114/НҚ бұйрығының және өзге де құқықтық актілер талаптарының сақталғандығын көрсетіп отыр.

Сыйбайлас жемкорлық тәуекелдеріне Ишкі талдау бойынша ұсыныстар жоқ және оның қорытындысы Кәсіпорынның ресми сайтында (интернет-ресурсында) орналастырылатын болады.

Жауапты тұлға

Д. Зікірия

Жұмыс тобының құрамы:

Бөлім жетекшісі
Бас есепші
Бөлім жетекшісі
Зангер

Ж. Құрбанәлі
А. Байсабаева
Т. Тулегенов
С. Мұздыбаев